

AMERICKÁ AKČNÍ MALBA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

AMERICKÁ AKČNÍ MALBA

VY_32_INOVACE_DVK4301

- Autor: Mgr. Jan Souček
- Vznik: 09 / 2012
- Téma: Umění 2. poloviny 20. století
- Předmět: DVK / 4. ročník
- Anotace: Obrazová charakteristika vývoje americké akční malby

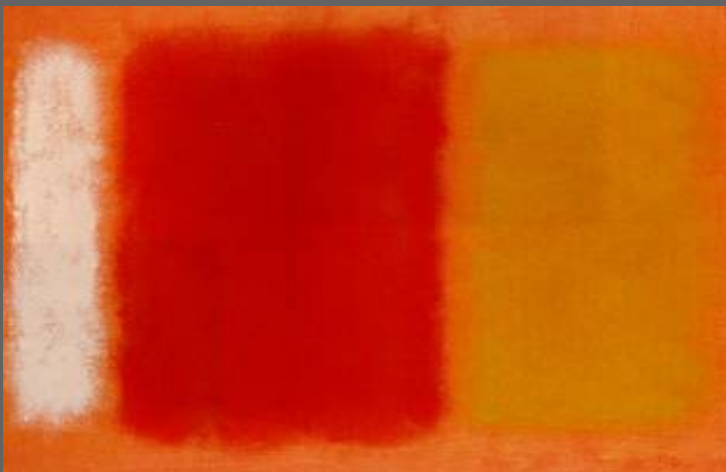
AMERICKÝ **ABSTRAKTNÍ** EXPRESIONISMUS

- **Action Painting:**

- ▶ **Jackson Pollock**
- ▶ **Willem De Kooning**
- ▶ **Clyfford Still**
- ▶ **Mark Tobey**
- ▶ **Franz Kline**

- **Colour Field Painting:**

- ▶ **Marc Rothko**
- ▶ **Barnett Newman**

AMERICKÝ ABSTRAKTNÍ EXPRESIONISMUS

1940s - 1950s

New York, USA

In the 1940s - WW2 - Artists (including many Dadaists and Surrealists moved to NY) –

The centre of art shifted from Europe to New York.

The focus of art also shifted from the art product to the art process, due to the influence of Marcel Duchamp.

Dada & Surrealism - Automatism (creativity released from the unconscious minds)

To express feelings and emotions.

applied paint rapidly,

huge canvases,

painting gesturally, non-geometrically,

sometimes applying paint with large brushes, (Colour Field)

sometimes dripping or even throwing it onto canvas. (Action Painting)

AKČNÍ MALBA

- (anglicky action painting), název jednoho z proudů abstraktního expresionismu, který se vžil v USA a odpovídá svým obsahem termínu tašismus, informel či gestická malba v evropském malířství; termín se objevil 1952 ve stati amerického spisovatele H. Rosenberga.
- Akční malba je považována za záznam malířova niterného stavu v okamžiku malby, která je výrazová, neilustrativní, ale vznikající přes spontánnost záměrně a poměrně kontrolovaně z určité malířovy představy. Postup zdůrazňuje gestičnost malby, tj. malířskou akci rukopisnou, práci barvou, a tím tvůrčí bezprostřednost tvorby.
- S akční malbou je spojeno klasické použití štětce, ale též dripping (anglicky drip - kapání), malba kapající, litou či rozstříkovanou barvou, tedy postup, který obrazu vtiskuje celistvost a jednoduše; tento typ malby se nazývá dip painting.

Action painting

Action painting (akční malba, někdy také gestural abstraction) vzniklo v USA v druhé polovině 40. let. Americké umění se tak poprvé osvobodilo od vlivu evropského umění a vytvořilo si svůj vlastní zcela unikátní malířský styl. Tento směr se vyvíjel ve Spojených státech od počátku 40. let do počátku 60. let 20. století a vznikal současně s **abstraktním expresionismem**. Tento umělecký směr má mnohé společné s tachismem, který se vyvíjel ve Francii.

Označení action painting poprvé použil v roce 1952 americký umělecký kritik Harold Rosenberg. Tímto termínem popsal nový trend ve tvorbě umělců New Yorku, ve kterém viděl zcela nové perspektivy v americkém umění. Podle Rosenberga se vlastně plátno stalo jakousi arénou, ve které působil malíř jakožto zprostředkovatel toho největšího zážitku. Rosenbergovo pojetí umění jakožto procesu ovlivnilo celou řadu právě vznikajících uměleckých směrů – konceptuálnímu umění, Land Artu i hnutí Fluxus, a bylo podnětem i pro pořádání celé řady happeningů.

Díky akční malbě se malování poprvé stalo fyzickou záležitostí a sám akt malování nabyl nových hodnot. Rozměrná abstraktní plátna pak byla výsledkem nejvyššího podvědomého duševního prožitku a umění bylo motivováno nadsmyslově. Barvy byly umělci nanášeny přímo z tuby nebo plechovky a malba vznikala jakožto výsledek umělcova impulzivního pohroužení se do plátna.

Akční malba rozeznává dvě základní techniky malování: Dripping – lití barvy na plátno přímo z plechovky, a Slash Painting – cákání barvy štětcem. Ani jedna z těchto forem tvorby však není výsledkem bezmyšlenkovitého mechanického malování, ale zprostředkovává nejvyšší možný pocit z malování samého.

Arshile Gorky

1904–1948

was an Armenian-born American painter who had a seminal influence on Abstract Expressionism.

Organization, 1933-1936

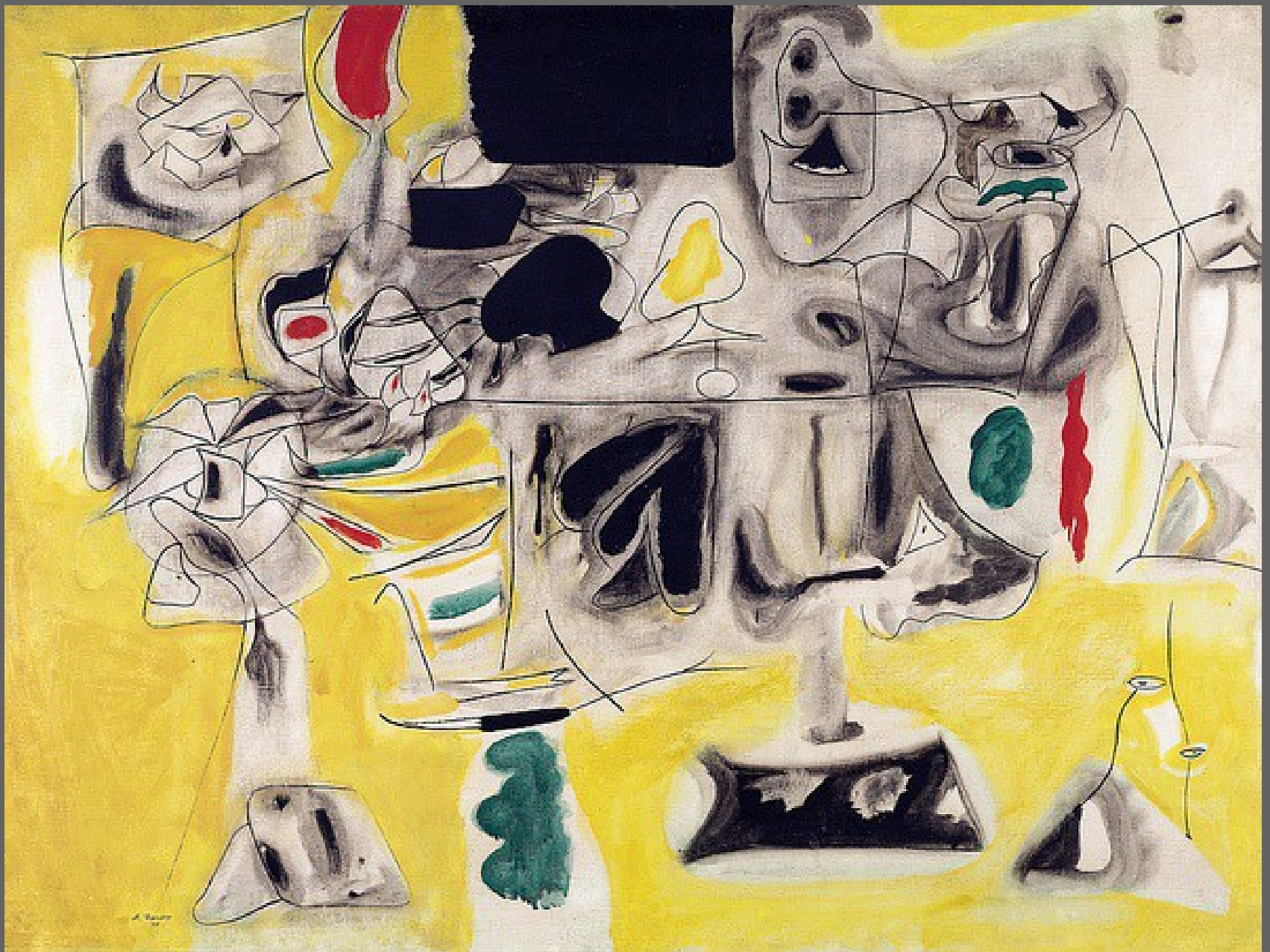
Waterfall, 1943

One Year the Milkweed, 1944

The Liver Is the Cock's Comb
1944

Landscape-Table (Table-paysage) 1945

Pirate I

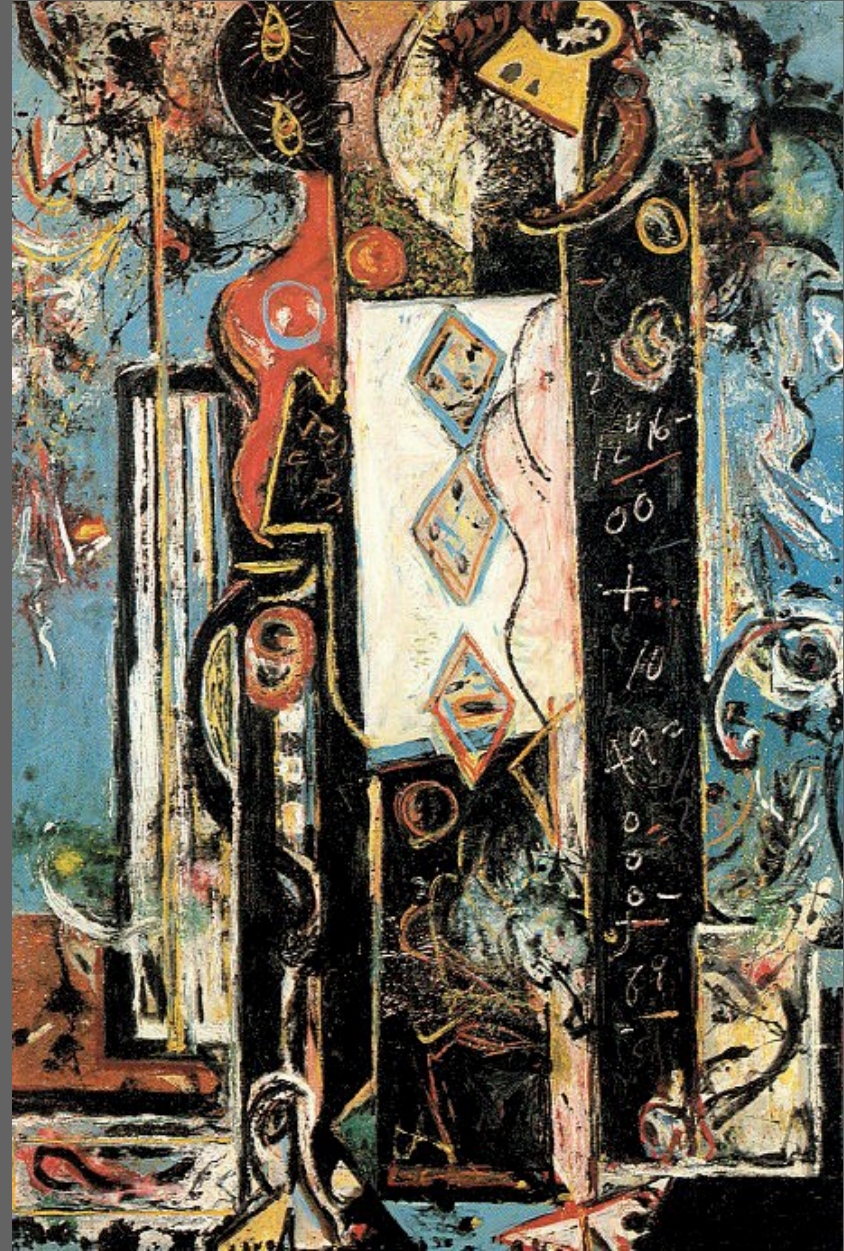
Jackson Pollock

1912 – 56 Wyoming, US

At the age of 18, he moved to New York City to study with the American Regionalist painter Thomas Hart Benton at the Art Students League. After a few years, he began to lose interest in Benton's realist style, turning instead to the Mexican muralists José Clemente Orozco and David Alfaro Siqueiros.

At 26 Pollock suffered a breakdown caused in part by creative blocks and alcoholic binges. Sessions with a Jungian psychoanalyst made him aware that emotions had become the central challenge in his life and work.

Male and Female
1942

Early Works:
Expressionism

Orange Head 1938

Orange Head is exaggerated by clashing colours and distortion. Shows influence of Picasso as well.

Automatism - Stenographic Figure 1942

Experimented with the Surrealism idea of automatism.

Here he merged the styles of **Picasso** and the Spanish surrealist **Joan Miró**, whom he deeply admired.

Jackson Pollock - "Mural," 1943 - Oil on canvas, 8' 1 1/4" x 19' 10" - University of Iowa Museum of Art, gift of Peggy Guggenheim.

Mature Style:
Lavender Mist 1950

Lavender Mist epitomizes Pollock's ultimate style, in which physical action and emotional expression achieve balance.

It is an astounding tapestry of colour, poured, dripped, and flung on the canvas. There is no lavender on the canvas.

The painting is composed primarily of white, blue, yellow, grey, umber, rosy pink, and black paint.

There is no lavender on the canvas. The painting is composed primarily of white, blue, yellow, grey, umber, rosy pink, and black paint.

Number 7, 1949

V roce 1950 Pollocka v jeho domě navštívil mladý fotograf Hans Namuth, který chtěl fotografovat a filmovat jeho práci. Pollock mu tehdy slíbil, že pro jeho účely namaluje zvláštní obraz. Když však Namuth přijel, Pollock mu sdělil, že obraz už je dokončený. Namuth popisuje následující děj takto: ‚Kapající mokré plátno pokrývalo celou podlahu... Bylo zde úplné ticho... Pollock se podíval na svůj obraz. Pak najednou zvedl plechovku a štětec a začal se pohybovat kolem plátna. Vypadalo to, jako by si najednou uvědomil, že jeho obraz není dokončený. Jeho pohyby byly nejdříve pomalé, pak se pomalu zrychlovaly a vypadaly spíš jako jakýsi tanec, když na plátno cákal černou, bílou a rezavou barvu. Fotografoval jsem tak dlouho, jak maloval, možná půl hodiny. Za celou tu dobu se Pollock nezastavil. Jak tohle může kdokoliv vydržet? Nakonec řekl: ‚ted’ je to hotové.‘ Pollockovo ‚kapací‘ období trvalo v letech 1947 až 1950.

Autumn Rhythm
No. 30
1950

Pollock zcela změnil historii umění tím, že veřejnosti vytil kbelík barvy do tváře.

Jack the Dripper objevil **akční malbu** i malířský požitek vnitřní dynamiky samotného aktu malování, hutnosti barvy, sílu rychlosti i dopadu barvy na plátno. Pollock sám jako malíř spoutal sílu tvůrčí energie, aby ji využil ve frenetické psychofyzikální akci. Svá díla pak maloval každou buňkou v těle, vynakládal tak úžasnou energii, která jistě stála za objevení. Když se ho kdysi jedna žena zeptala, jak pozná, že je s obrazem hotový, na oplátku se jí zeptal, jak pozná, že sex skončil. Pollock svou otevřeností šokoval, jeho umění bylo tak upřímné, jak byl jeho život intenzivní.

Pollockovy radikální prvky malování jako například úplné odmítnutí palety a chybějící tradiční perspektiva staví jeho dílo do pozice důležitého mezníku ve světovém poválečném umění. Pollockovy malby však nejsou jen nahodilé cákance barev na plátně, jak by se na první pohled zdálo – rozměrná abstraktní plátna jsou výsledkem nejvyššího duševního prožitku a umění je motivováno nadsmyslově.

Silver Oer Black 1952

Number 4, 1950 ▶

Jackson Pollock - *Convergence*, 1952 - Oil on canvas - Albright-Knox Art Gallery - Gift of Seymour H. Knox, Jr., 1956
© The Pollock-Krasner Foundation/Artists Rights Society (ARS), New York

Jackson Pollock (1912-56) - Yellow Sky Black Sea, 1951

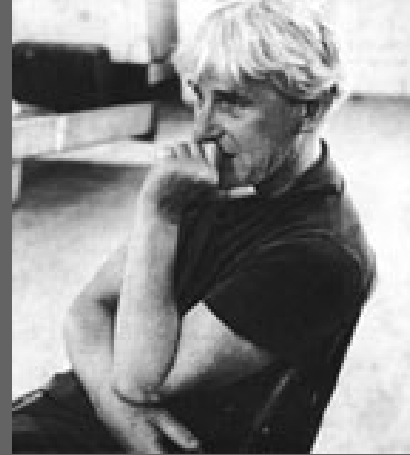
Willem De Kooning

American, born Netherlands

(1904-1997)

I když byl de Kooning původem z Nizozemí, patřil mezi nejvýznamnější členy amerického abstraktního expresionismu. Tento směr dynamicky objevoval hloubku a napětí emocí na plátně a jeho charakteristickým rysem bylo přijímání umělce jako nekonformní individuality. De Kooningův styl se měnil mnohokrát během jeho kariéry – z jeho raných portrétů přes figurální obrazy ve stylu Picassa až k jeho abstraktním krajinám.

Malba u de Kooninga představovala silné vrstvy barvy energeticky rozetřené po plátně postupně ve vyváženosti figurace i abstrakce. V sedmdesátých letech se de Kooning obrátil k figurativnímu sochařství.

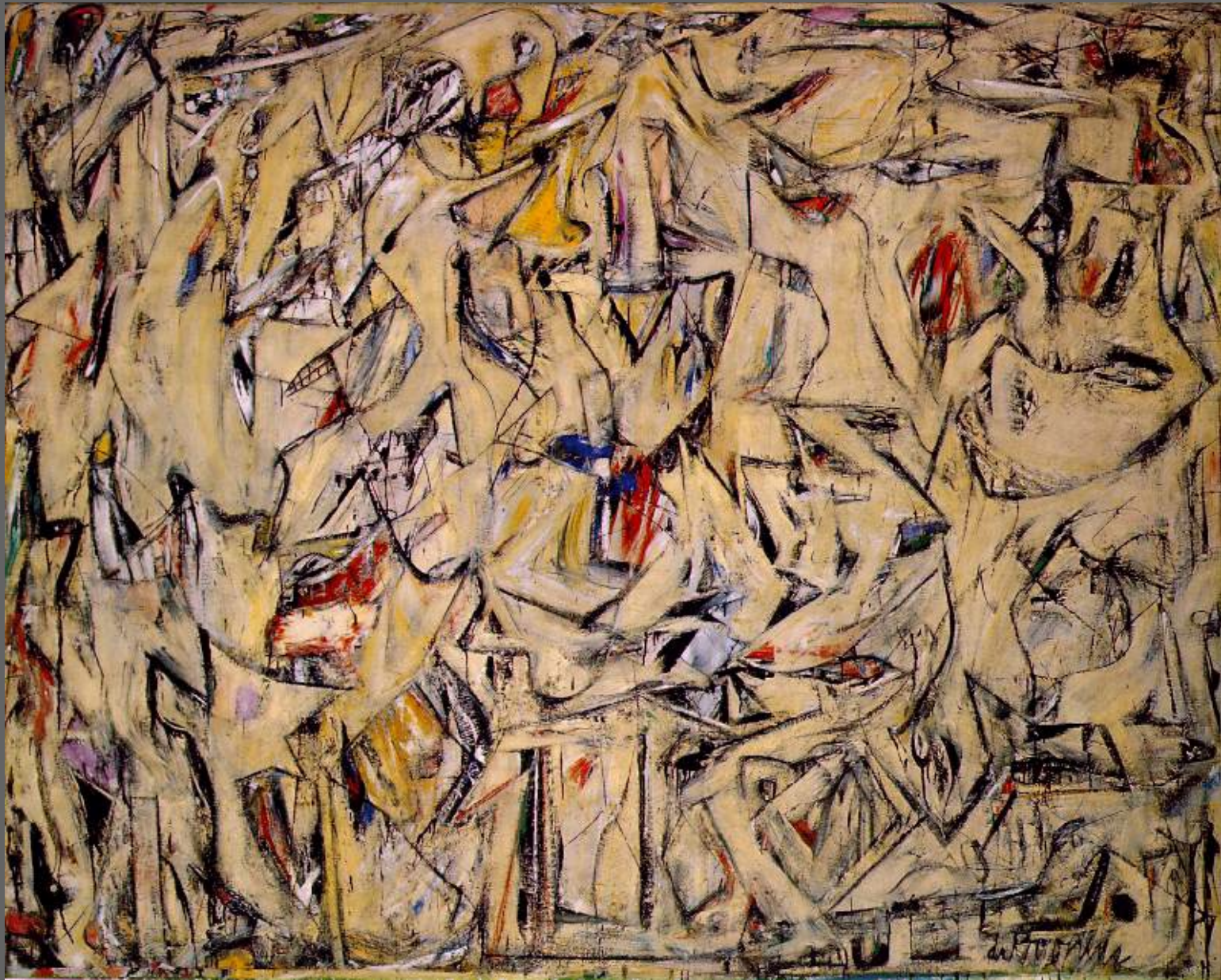
Police Gazette
1955

Willem
de Kooning
1949

Fire Island

Excavation

Woman 1 by Willem de Kooning
In 1950-52

Woman III 1952-53
Woman V 1951-53

Willem de Kooning
Woman VI, 1953

Composition, 1955

**Willem de Kooning, *Gotham News*
1955, Oil on canvas. Albright-Knox
Art Gallery - Gift of Seymour H. Knox, Jr.**

Untitled XII 1975

Untitled XX 1977

Clyfford Still

* 1904 - † 1980 USA

V roce 1948 Still pracoval s Rothkem v New Yorku a spolu s dalšími malíři vytvořili nový koncept umění. Tato skupina se stala známou pod jménem 'The Subjects of the Artist'. Pak se Still opět přestěhoval do San Francisca a za dva roky už opět žil v New Yorku.

V roce 1959 byla uspořádána rozsáhlá retrospektivní výstava v Albright Art Gallery v Buffalu. V roce 1961 se Still usadil na své farmě poblíž Westminsteru v Marylandu. Další Stillovy samostatné výstavy byly uspořádány v Institute of Contemporary Art of the University of Pennsylvania ve Philadelphii v roce 1963 a dále pak v letech 1969 až 1970 v Marlborough-Gerson Gallery v New Yorku. V roce 1972 získal cenu Award of Merit for Painting od American Academy of Arts and Letters, jejímž členem se stal v roce 1978. V roce 1975 v Maine dostal Skowhegan Medal for Painting and Sculpture a v tomto roce byla také v San Francisco Museum of Modern Art otevřena stálá výstava jeho prací.

1945

1946 - H (Indian Red and Black) 1946

1947-J 1947

1948, 1948

1957-D, No. 1 1957

The installation of art at the new Clyfford Still Museum has begun for the grand opening on November 18th. Michael Chavez, left, and Chris Perez move a giant painting into place before they were to hang it on Oct. 25, 2011. The painting in this photo is not one of the Still pieces set for auction on Wednesday. (Cyrus McCrimmon, The Denver Post)

Franz Kline

* 1910 - † 1962

V roce 1944 se Kline seznámil s [Willemem De Kooningem](#), kterému se svěřil i se svou tehdejší tvůrčí krizí. De Kooning tehdy Klineovi poradil, aby se na svoje kresby podíval jinak, ve zvětšeném měřítku. Pro Klinea se tak otevřel nový svět umění, ve kterém pokračoval po zbytek svého života. Kline se tak za pomoci De Kooninga stal abstraktním malířem a zcela zavrhl svoji předcházející tvorbu. První Klineova samostatná výstava se konala v roce 1950 v Egan Gallery v New Yorku.

Klineova tvorba byla inspirována grafikou a ovlivněna orientální kaligrafií. Síla jeho obrazů spočívala v tom, jak Kline dokázal vyjádřit násilné napětí mezi pevným a volným prostorem. Jeho výrazovým prostředkem byla spontánní gesta tahů štětce, které byly energické a zároveň jednoduché. Kline maloval většinou pouze černou, bílou a šedou, až v roce 1959 začal používat i další jasné barvy.

Klineovy abstraktní práce se týkaly života v New Yorku a jeho průmyslové krajiny. Společně s Pollockem a Motherwellem byl Kline představitelem [abstraktního expresionismu](#).

I když jeho technika zařadila autora mezi [akční malíře](#), Kline si často svoje obrazy předem maloval třeba na staré stránky telefonního seznamu, což bylo v rozporu s bezprostředností tohoto přímého uměleckého směru.

Cardinal 1950

Chief 1950

Painting Number 2 1954

The Ballantine

C and O 1958

Henry H II 1959-60

Scudera 1961

Mark Tobey

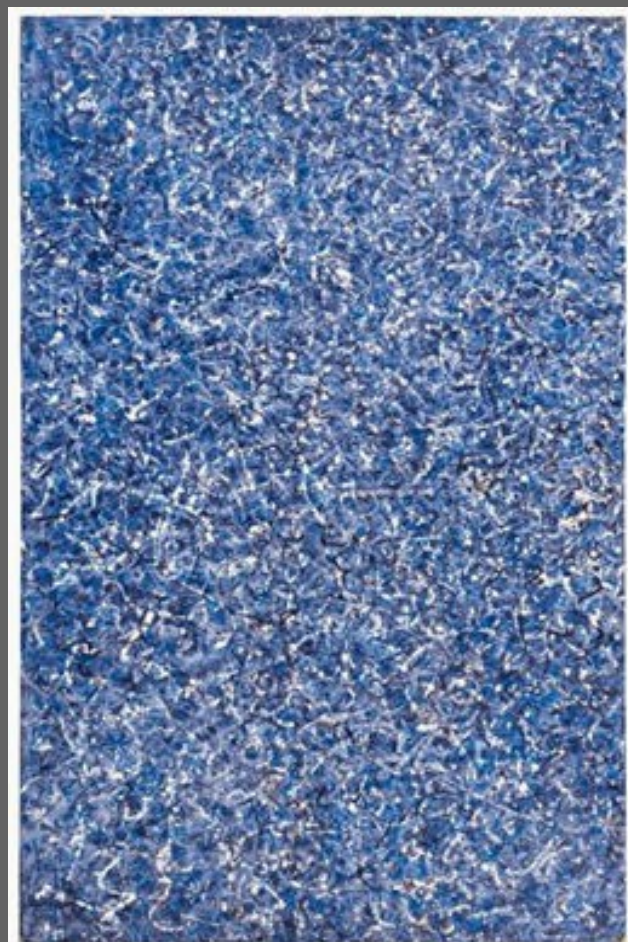
1890 – 1976

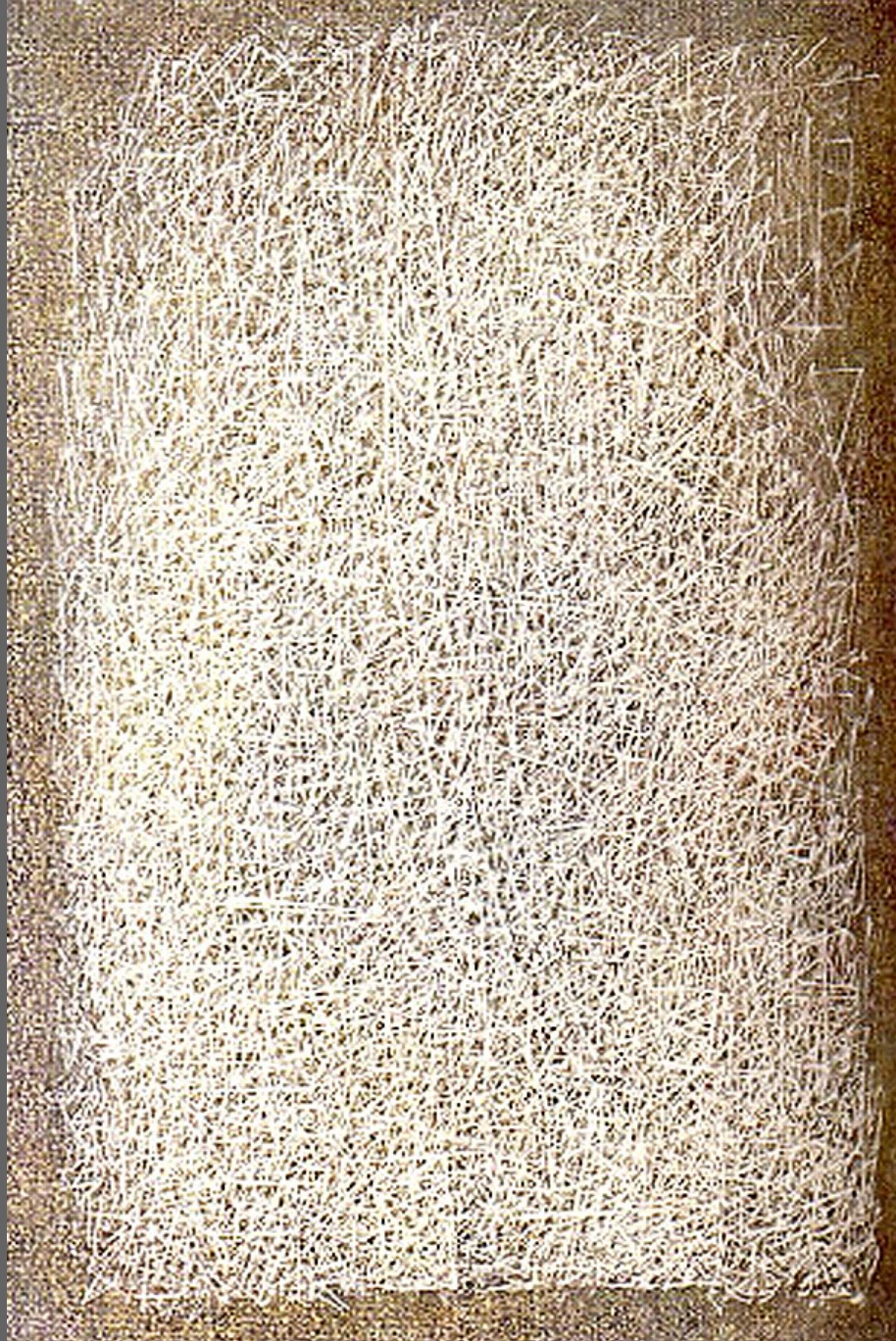
báseník a skladatel.

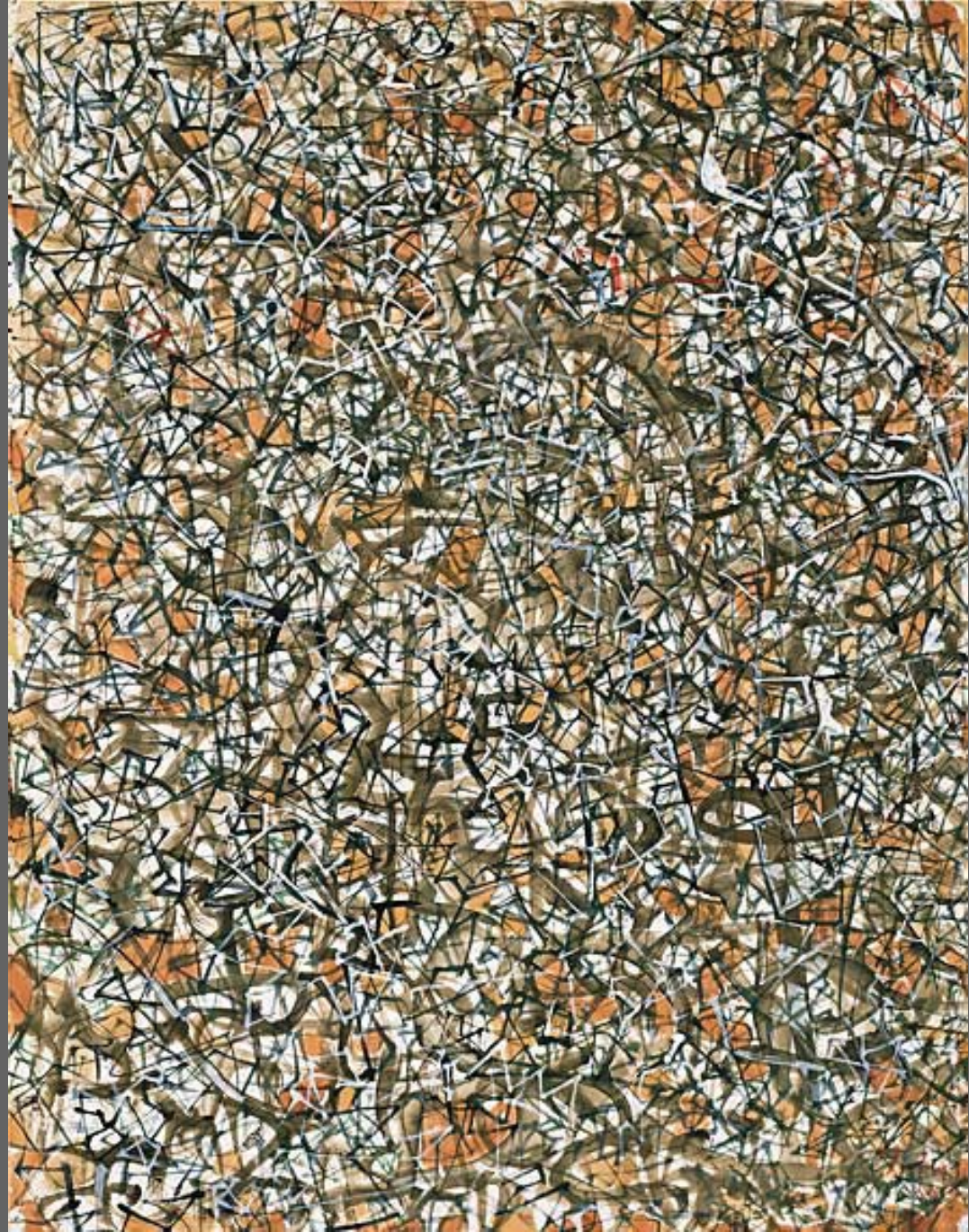
Maluje jemné abstraktní struktury a subtilní svět ticha a tajemství.

Byl jedním z hlavních akčních malby a lyrického expresionismu, ale narozdíl od Pollocka, kterého zajímal pouze samotný proces malování, Tobey přistupoval k malbě jako k formě meditace. Tobeyho práce byla hluboce ovlivněna čínskou kaligrafií - Tobey byl jedním z prvních amerických intelektuálů, který se začal zajímat o Zen buddhismus, konkrétně pak hnutí Baha-í, zdůrazňující jednotu všech náboženství.

Obliba Tobeyho práce tkví hlavně v dynamismu, s jakým freneticky pokrýval plátno. Jeho rytmy vytvářejí intrikující i delikátní linie a celá kompozice pak vzbuzuje dojem pohybu.

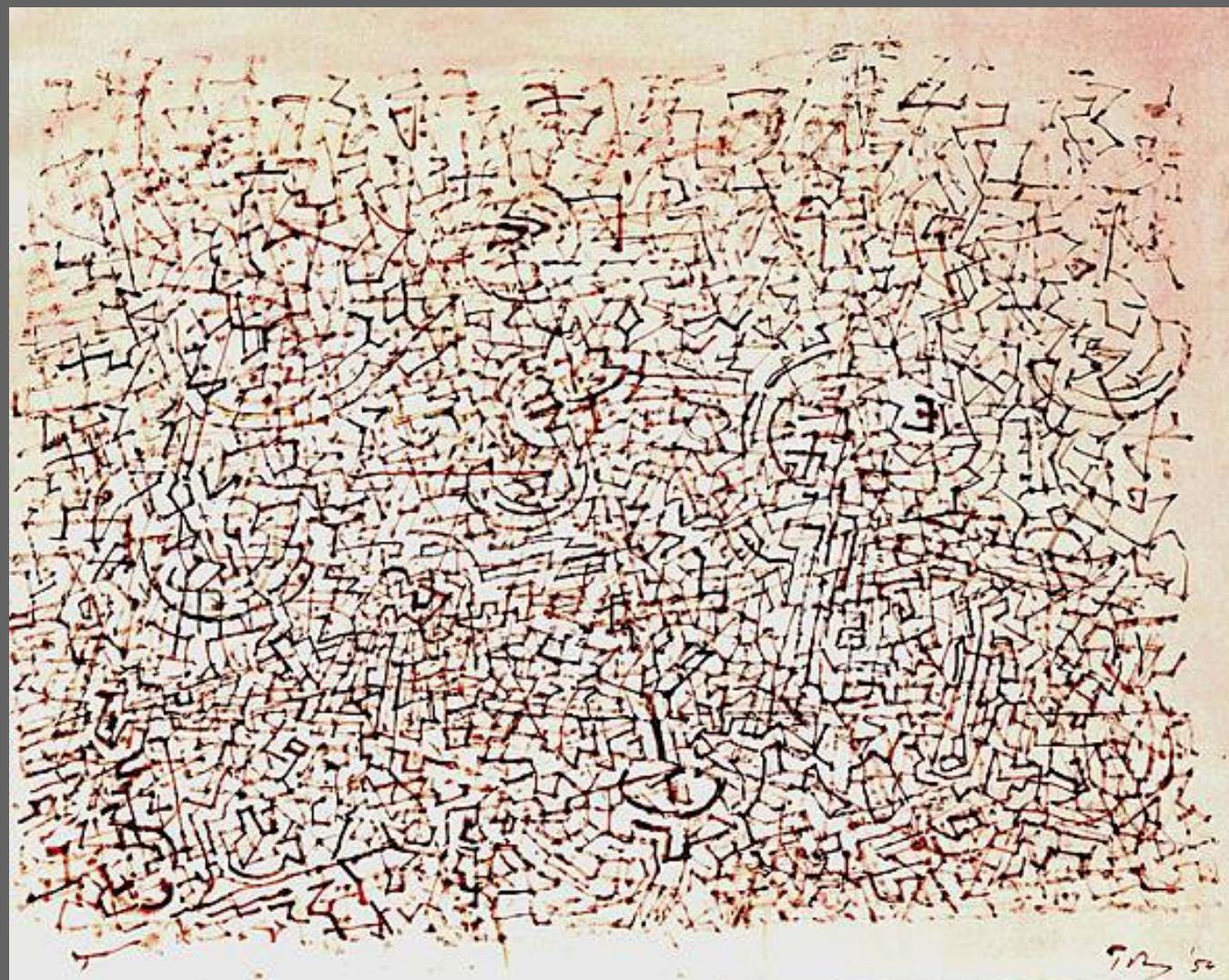

Advance of History
1964

Hidden laughter 1950

Carnival 1954

Aerial Centers 1967

ZDROJE:

- Literatura:
- PIOJAN, José. *Dějiny umění 10*, 2. vyd. Balios, Knižní klub 2000. 300 s. ISBN: 80-242-0218-2
- BOIS, Yve-Alai, BUCHLOH Benjamin, FOSTER Hal, KRAUSSOVÁ Rosalind. *Umění po roce 1900*. Sloart 2007. 704 s. ISBN 978-80-7209-952-8
- Kol.: *Umění 20. století - Malířství, sovitury a objekty, nová média, fotografie*. 2. vyd. Sloart 2011. 838 s. ISBN 978-80-7391-572-8
- Kol.: *20. století - Obrazová encyklopedie umění*. 1. vyd. Sloart 2010. 329 s. ISBN 978-80-7391-335-9
- MICHELI, Mario de: *Umělecké avantgardy dvacátého století*. Praha SNKLHU 1964. 378 s.
- DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí*. 1. vyd. Sloart 2005. 304 s. ISBN 80-7209-731-8
- KRAUSS, Anna-Carola. *Dějiny malířství od renesance po současnost*. 2. vyd. Sloart 2008. 128 s. ISBN 978-80-7391-056-3
- GOLDING, John. *Cesty k abstraktnímu umění*. 1. vyd Barrister & Principal 2003. SBN: 80-86598-48-9

- Elektronické zdroje:
- The Yorck Project: *10.000 Meisterwerke der Malerei*. DVD-ROM, 2002. ISBN 3936122202. Distributed by DIRECTMEDIA Publishing GmbH.
- KASAN, Jaroslav. *Artopedia 2: galerie světového malířství* [CD-ROM]. 2., aktualiz. vyd.. Hořovice: Terasoft, 2003.

- Internetové zdroje:
- http://en.wikipedia.org/wiki/Abstract_expressionism
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Abstraktn%C3%AD_expressionismus
- <http://www.wikipaintings.org/en/paintings-by-style/abstract-expressionism>
- <http://www.ibiblio.org/wm/paint/tl/20th/abs-expr.html>
- http://maka.webzdarma.cz/statnice/du_du17
- <http://www.wikipaintings.org/en/mark-tobey/mode/all-paintings>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Mark_Tobey
- <http://www.wikipaintings.org/en/mark-rothko>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Mark_Rothko
- <http://www.wikipaintings.org/en/arshile-gorky>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Arshile_Gorky
- <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/f/f2/Gorky-The-Liver.jpg>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Arshile_Gorky
- <http://www.wikipaintings.org/en/willem-de-kooning/mode/all-paintings>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Willem_de_Kooning
- <http://www.wikipaintings.org/en/clyfford-still>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Clyfford_Still
- <http://www.wikipaintings.org/en/barnett-newman>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Barnett_Newman
- <http://www.wikipaintings.org/en/jackson-pollock>
- <http://www.wikipaintings.org/en/jackson-pollock/mode/all-paintings>
- <http://www.theartstory.org/artist-pollock-jackson.htm>
- <http://www.ibiblio.org/wm/paint/auth/pollock/>
- <http://life.time.com/culture/jackson-pollock-photos-of-the-abstract-painter-on-long-island-in-1949/#1>
- <http://www.guggenheim.org/new-york/collections/collection-online/show-list/artist/p/?search=Jackson%20Pollock>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Pollock_%28film%29
- <http://www.wikipaintings.org/en/ad-reinhardt>
- <http://www.wikipaintings.org/en/sam-francis>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Sam_Francis
- <http://www.wikipaintings.org/en/franz-kline/mode/all-paintings>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Franz_Kline